

ПРАКТИКА ЛОМ

Равен старт

С един поглед

Фондация „Рома - Лом“, в сътрудничество с община Лом и други институции на територията на гр. Лом работи за решаване на проблемите на ромската общност в няколко области. В сферата на образованието - за по-доброто усвояване на българския език, за увеличаване на мотивацията на децата да посещават училище, чрез директна работа между родители, учители и ангажирани с проблема институции. В областта на трудовата заетост - за включване на трайно безработните в програми за заетост, за създаване на условия за кредитиране и повишаване на уменията на членовете на общността за стартиране на самостоятелен бизнес, чрез партньорство с институциите и местния бизнес. В сферата на социалните услуги за по-голяма достъпност на ромското население до социалните услуги чрез партньорство с институциите и директна работа с хората.

Контекст

През 1996 г. се регистрира Фондация „Рома - Лом“, която има за цел да подобри социалната еманципация на ромите, чрез използване на вътрешните ресурси на общността, стимулиране на самопомощ и изграждане на потенциал за стабилно развитие на ромското население.

При започване на дейността си Фондацията провежда проучване сред ромската общност, населяваща 4 квартала в града. Резултатите от допитването сочат като най-сериозни проблеми *безработицата* и *липсата на добро образование*, свързани в омагьосан кръг - липсата на средства пречи на хората да изучат децата си, липсата на образование намалява шанса за намиране на работа, а това води до липса на средства и т.н. Тези две области се превръщат в приоритетни направления в работа на организацията.

При направените проучвания се оказва, че най-критични в образованието на децата се явяват периодите: от 1 до 4 клас и времето за кандидатстване и влизане в гимназии и техникуми. Недоброто владеене на български език е основна причина за отпадане на ученици в началните класове, тъй като това води до трудности в усвояване на материала. Във връзка с това са сформирани подготвителни групи за ромски деца в предучилищна възраст за изучаване на български език.

Безработицата е проблем за града като цяло (32,3%), и в частност за ромската общност (в ромските квартали безработицата е над 90%). Над 70% от безработните са трайно безработни (за повече от една година), а по-голямата част от тях са младежи до 29 години. Повечето от ромските семейства се издържат единствено от социалните помощи, отпуснати от държавата. Едно от решенията по този проблем е оземляването на социално слаби семейства от гр. Лом.

Ресурси

В периода 1997 - 2000 г. Фондация „Рома - Лом“ осъществява програма за развитие на ромската общност в рамките на интегрирания „Проект за местна промяна“ на Фондация „С.Е.Г.А.“, финансирана от холандската организация за местно развитие НОВИБ и Програма Матра на холандското правителство. Към основния екип на Фондацията се присъединяват много млади хора, които подпомагат дейността като доброволци или като основни изпълнители.

Фондацията се обръща за помощ и съдействие по приоритетните си области към община Лом. На Фондацията са отдадени за срок от десет години помещения за младежки клуб и офис.

История на успеха

След анализ на направеното проучване на проблемите на ромската общност, екипът на Фондация „Рома - Лом“ стига до идеята за въвеждане на помощник-учители от ромската общност в подготвителните групи за изучаване на български език от деца в предучилищна възраст, чийто майчин език не е българският. Ролята на помощник-учителя е ключова, тъй като чрез него се осъществява връзката между децата, които не владеят български и учителите, които не владеят ромски.

През 1998 г. се разкриват първите две подготвителни групи в кварталите Момин брод и Младеново. Основен проблем в началото е незаинтересоваността на родителите да мотивират децата си да посещават училище. Екипът на Фондацията провежда множество срещи с общността, на които разяснява необходимостта от образование и впоследствие придобиване на добра квалификация. Постепенно, в резултат на тези разговори, желаещите да включат децата си в подготвителни групи се увеличават, а съответно и броят на подготвителните групи. Те доказват ефективността си - несравнимо по-малък е броят на децата, които отпадат от началното училище след като са посещавали подготвителна група. Подобни подготвителни групи се създават във всички училища в града, в които учат ромски деца. През учебната 1999-2000 г. се създават смесени подготвителни класове с 50% ромски и 50% български деца отново с присъствие на помощник-учител, като в този случай той подпомага и работата на българските деца.

Подготвителни групи се разкриват и в детските градини на територията на гр. Лом. Сключват се договори с директорите на детски градини за допълнителни занимания с децата за изучаване на български език.

Общината предоставя на Фондацията помещения и оборудване за провеждане на учебна дейност с подготвителни групи от ромски деца за изучаване на български език. С развитие на инициативата и създаване на подготвителни групи във всички училища в града, в които учат ромски деца, общината успява да осигури средства за заплащане на редовните учители.

За решаване на проблема с безработицата сред ромското население се правят стъпки в няколко посоки. Благодарение на наличието на голямо количество общинска обработваема земя, през 1997 г. община Лом предоставя безвъзмездно на Фондация „Рома - Лом“ 1 500 дка земя за раздаване на крайно нуждаещите се семейства. От тази възможност се възползват повече от 100 семейства. През 1998 и 1999 г. се наблюдава известен спад в желанието за земеделска дейност, но около 40 семейства продължават да обработват земята. От 2000 г. общината директно раздава земя на желаещите социално слаби жители на града. До юни 2000 г. са подадени повече от 100 молби, което говори за траен интерес към земеделието, при липсата на възможност за друга реализация.

Постижения

В подготовителни предучилищни групи в Лом в момента се обучават повече от 150 деца, а в детските градини са обхванати около 500. Предстои практиката на подготовителните групи да се възприеме от областната управа на Монтана като официална политика за училищата, в които се обучават деца от малцинствата. Вече и на национално ниво тя се превръща в политика за образование в райони със смесено население.

40 градски семейства продължават да обработват земята, предоставено от общината. Заявено е желание на още над 100 семейства трайно да се занимават със земеделие.

Следващи стъпки

По договореност между Фондацията, община Лом и ДСК започва изграждането на система за кредитиране на дребен бизнес при изгодни за кредитополучателя условия.

В процес на изработване и приемане от Общинския съвет е "Програма за работа с ромското население и подобряване на условията за живот в ромските квартали в гр. Лом", като част от цялостната сържавна политика, изразена в подписаната от правителството на Република България и над 100 ромски организации през месец април 1999 г. Рамкова програма за равноправно интегриране на ромите в българското общество.

Контакти

Николай Кирилов

Председател на Управителния съвет на Фондация „Рома - Лом“

Асен Славчев

член на Управителния съвет на Фондация „Рома - Лом“,
програмен директор „Социална защита“

Цветанка Тошева

член на Управителния съвет на Фондация „Рома - Лом“,
програмен директор „Образователни дейности“

Васил Кирилов

член на Управителния съвет на Фондация „Рома - Лом“,
програмен директор „Трудова заетост и генериране на доходи“

Лом 3600

ул. "Неофит Бозвели" 4

тел./факс: 0971/287 51

ел. поща: roma_lom@roma-lom.almus.net,

Интернет: www.roma-lom.almus.net